

Naročnina mesečno 12 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnica: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana.
Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana.
Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese 12 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P.: Lubiana 10.650 per gli abbonamenti: 10.349 per le inserzioni.

Filiale: Novo mesto.

SCOVENE

Vojno poročilo št. 668 Smeli letalski napad na Tobruk

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

V cirenajškem Džebelu je slabo vreme zelo oviralo vojaško delovanje.

Naša letalska formacija tretje skupine lovskih letal pod poveljstvom kapetana Giuseppeja Tovazzija je v smelem ponočnem poletu bombardirala pristanišče v Tobruku in v strmoglavih poletih posušeno uspešno napadla obalski promet in nasprotna taborišča. Deset avtomobilov je bilo razbitih, nad 100 pa poškodovanih; na večih krajih so nastali požari. Sovražniku so bile povzročene težke izgube po taboriščih. Angleška lovska letala, ki so se dvignila, so bila odbita. Vsa naša letala so se vrnila na oporišče.

Nemško vojno poročilo

Čiščenje pri Harkovu — Letalski napad na Sebastopol

Hitlerjev glavni stan, 31. marca. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

V donskem področju so izpodleteli ponovni napadi sovražnika. Pri čiščenju na odseku vzhodno od Harkova je bila uničena ena tovarna. Pri Sebastopolu in na srednjem odseku vzhodnega bojišča je sovražnik na več mestih napadel z močnimi silami. Njegovi napadi so izpodleteli s težkimi izgubami za nasprotnika.

Pri tem je bilo uničenih 24 tankov. Na več mestih vzhodnega bojišča so dovedla lastna napadalna podvzvetja do nadaljnjih uspehov.

Letalstvo je bombardiralo letalsko tovarno v Sebastopolu ter pristaniške naprave ob morju oziroma pri Kerču, kjer sta bili potopljeni dve prevoznici ladji, tretja prevozna ladja pa je bila torpedirana. Ker se je močno nagnila, je računati, da se je tudi ta parnik potopil. Letalski napadi so poškodovali še neko drugo veliko trgovsko ladjo.

V Severni Afriki je bila zaradi hudih peščenih viharjev le majhna delavnost. V Mar-mariki je bilo uspešno bombardirano neko letališče in pa pristaniške naprave pri Tobruku. Bomba je zadela nek angleški parnik.

Na angleški vzhodni obali so vojna letala srednje veliko angleško trgovsko ladjo. Nad Rokavsko obalo je mornariško topništvo sestrelilo štiri lovska letala.

Nekatera angleška bojna letala so izvedla polet nad vzhodno Nemčijo.

Pri poskusu nočnega poleta angleških bombnikov nad zasedeno norveško ozemlje so bila sestreljena tri sovražna letala.

Helsinki, 31. marca. AS. Finski glavni stan je podal poročilo o divjih bojih pri Murmansku, iz katerega je razvidno, kako skušajo Sovjeti z obupnimi protinapadi zadržati finske uspehe ter se jim upreti s svojimi poslednjimi silami. Tudi na vseh ostalih finskih bojiščih Sovjeti napadajo, toda na karelijskem kakor tudi na aunuškem bojišču so bili obkoljeni ter do zadnjega vojaka iztrebljeni. Na bojišču je obležalo tudi 700 sovjetskih smučarjev, ki jih je poveljstvo Sovjetov s težkim orožjem

poslalo na finsko bojišče, da bi predrli finske postojanke.

Berlin, 31. marca. AS. Kakor objavlja nemško vrhovno poveljstvo, so bili 28. marca jugovzhodno od Ilmenskega jezera srđiti boji, v katerih so bili odbiti ponovni napadi Sovjetov, ki so imeli težke izgube. V zmagovitem nemškem protinapadu so Nemci presenetili sovražnika, vdrli v njegove vrste in ga uničili. Topništvo in letalstvo sta izdatno sodelovala v bojih. Ujetih je bilo na stotine vojakov in zaplenjenega mnogo orožja. Pri bitki vzhodno od Harkova pa je sovražnik imel 600 mrtvih, 600 ujetnikov, zaplenjenih mu je bilo 81 topov, 10 metalcev bomb, 14 strojin, 14 metalcev ognja ter mnogo drugega orožja.

Jubilej maršala Milcha

Berlin, 31. marca. AS. Hitler je poslal maršalu Milchu za njegovo petdesetletnico svojo sliko z lastnoročnim podpisom. Včeraj je maršala Milcha obiskal v prostorih letalskega ministrstva maršal Göring ter mu prisrčno čestital.

Londonsko priznanje

Berlin, 31. marca. AS. Vsi nemški listi pišejo o nedeljskem priznanju londonskega radia glede sovjetske zimeke ofenzive in pravijo, da je tako London sam zanikal vse svoje laži, ki jih je zadnje štiri mesece širil o nekih porazih nemške armade. Listi pišejo, da je londonska poročevalska služba priznala, da ni niti najmanjših znakov, ki bi kazali na poraz nemške armade. »Völkischer Beobachter« piše, da bi po zatirjanju londonskega radia morale sovjetske čete zadnje mesece prodrati najmanj do Rena, toda resnično bojišče je zelo oddaljeno od te reke in bo v kratkem še bolj. Londonsko priznanje pa kaže, da sovražnik nima več utvar, da bi se v Nemčiji lahko ponovilo to, kar se je zgodilo leta 1918. Sovražniki so se začeli zavedati težavnega položaja celo na bojišču, kjer so upali doseči odločilni uspeh.

Novi ukrepi v Ukrajini

Varšava, 31. marca. AS. Med važnimi dogodki v ruskih pokrajinah, ki so jih zasedle nemške čete, je zadnje čase gotovo najvažnejši odlok o stabilizaciji ukrajinskega denarja z izdajo »karbovanca«, ki je popolnoma odpravlja sovjetski rubelj ter nadomesti okupacijsko marko. Ukrajinska emisijska banka ima začasni sedež v Rovnem. Vodi jo dr. Einsiedel, visok uradnik Berlinske banke. Po izkušnjah in dobrih uspehih, doseženih z emisijsko banko v Krakovu, ki je izdala nove zlate, tudi nov

ukrajinski denar ne bo imel tradicionalnega bogataškega zlatega in srebrnega kritja, marveč bo krit z močjo in proizvajalno silo ukrajinskih rodovitnih polj in tovarn. Ukrajinsko prebivalstvo, ki sodeluje z nemškimi oblastmi za svoj narodni preporod, je novi denar rado sprejel. Večak za ukrajinska gospodarska vprašanja, Evgen Arhipenko, je objavil v »Ukrajinskem gospodarju« članek, v katerem pravi, da bo letošnja ukrajinska žetev prekašala lanskó žetev.

nenadnega napada in dobesedno rekel, da je bil napad precej drag. Večji del čet, ki so sodelovale pri tem podvzetju, je bil ujet ali pa je padel v ujetništvo.

Angleži dvomijo, če bo Cripps uspel

Stockholm, 31. marca. AS. Kakor poroča londonski dopisnik lista »Allehand«, se v londonskih političnih krogih pričakuje, da bo Cripps odpotoval iz Indije čez kakih 10 dni. List »News Chronicle« izraža bojazen, da je Cripps Indijcem prepozno prinesel predloge in da bi angleška vlada morala sporočiti indijskim voditeljem svoje predloge vsaj pred 6 meseci, če bi hotela doseči kak uspeh. Take nasvete je takrat od mnogih strani tudi dobila, pa jih ni poslušala.

Tokio, 31. marca. AS. Prietojni japonski krogi so glede Crippsovih predlogov mnenja, da Anglija izrabljajo vedno vojno, noče Indijcem takoj dovoliti nove ustave. Anglija hoče ponoviti staro igro, dajajoč smešne obljube, katerih ne namerava izpolniti. Indijcem obljublja položaj dominiona po vojni; treba je le za trenutek pogledati v angleško zgodovino, kadar je Anglija vedno pozabila na podobne obljube, kakor je minila nevarnost. Anglija hoče obdržati Indijce v suženjstvu, izrabljajoč njihovo notranje razprtije, ki jih vedno spretno neti. Toda velik del Indijcev že preveč pozna angleške namere in se ne bo dal potegniti za nos.

Gospodarsko stanje v Italiji

Iz poročila guvernerja Italijanske banke na občnem zboru delničarjev

zelo podobna in zahtevajo v bistvu podobne spremembe in ureditve.

Povsod so se potrebe zasebne porabe morale podrediti potrebam vojne preskrbe. To je povečalo porabo surovin in delovne sile. S tem se je v vojskujočih se državah zmanjšala brezposelnost, se pokazalo pomanjkanje strokovnega delavstva in se zaradi tega v vedno bolj rastoči meri uporablja mladinska, ženska in nestrokovnaška delovna sila. Določene skupine držav so se morale sporazumeti za premeščanje delavskih množic v središča, kjer je zaposlitev delavstva bolj koristna za cilje totalne vojne.

Druga splošna taka prikažen je vedno večji poseg države v narodno gospodarstvo. Država hoče s tem gospodarstvo nadzorovati in voditi njegov razvoj po skladnem urejanju izdelave, porabe, cen in izmenjave s tujino.

Ameriška zgora nad premoženjem nasprotnih držav je bila glede Italije samo demonstracija in brez uspeha, saj ameriško imetje v Italiji močno presega italijansko imetje v Združenih državah.

Vpliv dolarja se vedno bolj omejuje na ameriško celino, zelo pa se je razširil zadnje čase vpliv japonskega jena. Ob porazu Jugoslavije in Grčije se je v Evropi raztegnilo področje nemške marke in italijanske lire.

V drugem letu vojne so vse banke za izdajanje denarja izdajanje vedno nagle povečavale. Dokler bo še kaj možnosti za svobodno nakupovanje blaga, bo to dejstvo cene vedno zviševalo, cene bodo vplivale na javni dolg ter ga bolj in bolj množile. Prepoved zviševanja nekaterih cen, nadzorstvo nad drugimi cenami, ustvaritev tako imenovanih blagovnih tipov, doplačila države posameznim izdelovalcem, vse to je bolj ali manj zadržalo dviganje cen.

Dvig cen je splošen in se kaže v njihovem imenskem porastu in pa v poslabšanju blaga, ki ga je mogoče dobiti po nezvišanih cenah. Proti dvigavanju cen je mogoče nastopiti samo z ukrepi, ki omejujejo povpraševanje in preprečujejo zredčenje blaga na trgu. Treba je preprečiti možnost za prevelike nakupe. Zato so uporabljali različne načine, med drugim tega, da so skušali ljudi pregovoriti naj svoje prihranke nalagajo za državo in sicer tako, da bi bili ti prihranki lastnikom na razpolago šele po preteku določenih dobe po končani vojni. To nalaganje je bilo povsod prostovoljno, pač pa so ga obiasu svetlovali, pospeševali.

Položaj na italijanskem gospodarskem področju je odvisen od nadaljevanja vojne in od posebnih politično-gospodarskih razlogov, ki so: celota vojaškega napora Italije kot veselite z ozirom na njene blagovne in človeške vire, njene izdelovalne pripravljenosti in potrebe civilnega prebivalstva, z ozirom na tržišča, ki so Italiji na razpolago in z ozirom na možnosti, da dopolni svoje lastne vire z uvozom od drugod ter sindikalna korporativna organizacija, ki daje državi orodje za vodstvo go-

spodarske delavnosti. Na področju izdelave so v letu 1941. izginiili učinki prehoda v vojno stanje in se je začel izdelovalni red kakor ga zahteva dolga vojna. Zmanjšalo se je delo industrij iz mirnih časov, ki se je omejilo na kritje bistvenih potreb prebivalstva. Delovni urnik se je ponekod zmanjšal, drugod zvečal, delovna sila se je premeščala, izdelava povečala ali pomanjšala, kakor je to zahteval položaj.

Pri industrijski izdelavi je država še bolj razširila način zapore in razdaljevanja surovin ter pogonske sile. Nedavna uvedba civilne delovne službe podreja državi tudi razdeljevanje človeške delovne sile. Toda visoka cena za tiste izdelke, katerih izdelava in prodaja je še prosta, vplivajo na redne razmere v izdelavi. Ta vpliv ne odgovarja koristnosti izdelkov. Če bi to dolgo trajalo, bi utegnili resno škodovati izdelavi blaga, ki je pod nadzorstvom in ki je v socialnem pogledu najvažnejše. Zaradi tega je potrebno uvesti kazni-lice za vse glavne izdelke.

Po drugi strani pa cene za blago čigar prodaja ni svobodna, ne smejo biti preizkušne z ozirom na mezde, plače in dohodke.

O uspehu zadnje letine, je guverner poudaril, da je vsa potekla že v času, ko je država bila v spopadu. Zaradi tega je tudi poljedelstvo bilo deležno različnih vojnih pretresov. Vsekakor pa so italijanski kmetje deloma bdi novemu položaju kos, kar priča primerjava pridelanih količin s poprejšnjimi leti. Če je pa v celoti kmečki pridelek bil manjši kakor prejšnja leta in na nekaterih predelih ni pokril tistega, kar je treba smatrati za redno porabo, vendar ni moči reči, da bi uspehi v poljedelstvu bili neugodni, zakaj mogoče je bilo ustre-či zahtevam oboroženih sil in civilnega prebivalstva, ne da bi iz tujine uvozili kaj posebnega. Obdržali pa smo običajne izvozne tokove.

Nato je govoril o gospodarsko-socialnem ravnotežju v pokrajinah srednje in južne Italije, o glavnih industrijskih panogah, nato pa o finančnem trgu, kjer je poudaril zlasti obilico likvidnega denarja ter iskanje možnosti za naložbe tega denarja. Dobitki delničarjev so bili v preteklem letu omejeni in je bila s tem ovirana vsaka vrsta špekulacij, državi pa je bil v izdajo zakladnih bonov zagotovljen dotok finančnih sredstev. Leta 1941. so se naložbe v poštnih hranilnicah pomnožile za 29,6 milijard lir. Ljudstvo je zaupalo v domovino v zavešči, da bo vlada do poslednjih moči ohranila veljavnost denarja. To zagotovilo ima ljudstvo od samega Mussolinija.

Predložen je bil tudi načrt za ustanovitev italijanskih bank v novih pokrajinah bivše Jugoslavije in Grčije. Inspektorat posveča vso skrb važnim finančnim ustanovam ter finančnemu trgu. Ustanovlje-ne so bile nove podružnice Banke d'Italia v Ljubljani, Splitu, Sibeniku, Kotorju in Cetinju. Prav tako so delale podružnice te banke v Afriki in dale dokaz visokega rodoljubja in velike vneme.

Vojni dogodki na Daljnem vzhodu

Sumatra popolnoma zasedena — Ameriški listi ne pišejo več o ofenzivi na Tihem morju

Tokio, 31. marca. AS. S Sumatre poročajo, da je sedaj ta otok ves pod japonsko zasedbo. Japonci so zajeli zadnjih 200 nizozemskih vojakov, ki so nudili slab odpor v trdnjavi Koetajane.

Berlin, 31. marca. AS. »Zwölf Uhr Blatt« piše o nenadni spremembi pisanja severnoameriških listov z ozirom na protiofenzivo na Tihem morju. Roosevelt je skušal še pravočasno razvneti domišljijo svojega tiska, ki pa ga je slabo razumel in se je na široko razpisal o skorajšnji veliki ameriški ofenzivi na Tihem morju, sedaj pa je naenkrat spremenil to pisanje kakor tudi pisanje o »narodnem junaku« Mac Arthuru in o njegovih napadalnih načrtih. »New York Times« piše, da Avstralija za Združene države nima nikakršne življenjske važnosti in računa na njen skorajšnji padec.

Saigon, 31. marca. AS. Iz Novih Delhov poročajo, da je bil imenovan predsednik ameriškega odposlanstva v Indiji polkovnik Louis Johnson, za osebnega Rooseveltovega zastopnika.

Rim, 31. marca. AS. Uradni govornik zaveznikov poroča iz Melbournea, da je med prvimi ameriškiimi oddelki, ki so prispeli v Avstralijo, oddelke črnev. Iz tega se vidi, da so Amerikanci

rea bratrance Angležev. Na bojišču so poslali črnece. Dobra je kakršnakoli narodnost ali barva, samo da služi za štedno dragocene anglosaksonske krvi.

Sanghai, 31. marca. AS. Iz japonskih vojaških virov poročajo, da je padlo v bojih med Japonci in Kitajci v osrednji Kitajski 233.000 Kitajcev v času od 1. marca naprej, ujetih pa je bilo v istem času 690.000 Kitajcev. Okoli 200.000 ljudi — med njimi mnogo čunghinskih vojakov — je prešlo v vrste nankinske armade. Od takrat nekateri čunghinski oddelki vodijo gverilsko vojno.

Bangkok, 31. marca. AS. Kitajski glavni stan Čangjaškove vlade sporoča, da so v Birmi tisoči domačinov napadli indijske sile. Med drugim so porušili tudi važno železnico v Tungoo.

Saigon, 31. marca. AS. Jap. letalstvo je več-raj ponovno napadlo avstralsko vojno pristanišče Port Darwin. Razen tega so japonski letalci z bombami obmetavali tudi vojno pristanišče na Novi Gvineji, Port Moresby.

Rim, 31. marca. AS. Objavljeno je bilo sporočilo o ustanovitvi vojnega sveta za Tih ocean. V njem bodo predstavniki Avstralije, Nove Zelandije, Kanade, Kitajeke, Velike Britanije in Združenih držav. Roosevelt je odločil, da se bo ta vojni svet prvkrat sestel 1. aprila v Beli hiši v Washing-tonu.

Potopitve na Atlantiku

Rim, 31. marca. AS. Angleška admiraliteta poroča, da je bila potopljena angleška križarka »Naiad«. »Naiad« je bila lažja 5450 tonska križarka razreda »Didoc«. Spadala je med najmoderneje angleške križarke. Oborožena je bila z desetimi 133 mm, 16 40 mm topovi, s šestimi cevmi za spuščanje torpedov, imela pa je tudi krov za letala. Imela je hitrost 52 vozlov na uro.

Lizbona, 31. marca. AS. Ameriško mornariško ministertvo je sporočilo, da sta bili na Atlantiku in ob ameriški obali potopljene srednje velika angleška in manjša ameriška trgovska ladja.

Sneg na Madžarskem

Budimpešta, 31. marca. AS. Včeraj je začelo po vsej Madžarski ponovno snežiti in v južni Madžarski vladajo hudi snežni viharji, ki so prekinili železniške zveze med raznimi kraji. Pretrgane so telefonske in telegrafске zveze z mestom Ujvidek. Termometer je padel na 10 stopinj pod ničlo.

Mehiški mornarji nočejo na morje

Mexico, 31. marca. AS. Mehiški predsednik Camacho je izročil ultimatum 13 petrolejskih ladij, ki nočejo odpotovati na morje, razen če jim podvojijo plače in jim za časa vojne dajo tudi razne druge ugodnosti. Vlade oblasti so na to odgovorile, da morajo posadke do polnoči odpluti na morje, v nasprotnem primeru bodo odpuščene in bodo petrolejske ladje zasedle posadke vojne mornarice. Mornarji so izjavili, da hočejo imeti večjo plačo, ker je na morju zelo nevarno prevažati petrolejske ladje, ki jih osne podmornice neusmiljeno potapljaajo.

Nedoslednost v angleški propagandi

Rim, 31. marca. AS. Angleška propaganda je zelo zanimivo dokazala svojo doslednost. Londonski radio je ob 4.45 zjutraj poročal, da se je v celoti posrečel napad na pristanišče Saint Nazaire v zasedeni Franciji in da so se vrnile domov čete, ki so pri napadu sodelovale. Ob 5.40 pa je Reuter objavil poročilo svojega posebnega dopisnika, da je slavil uspeh tega

25.

Na lepi trati pod visokimi stolpi na Gradišču so se proti večeru zbrali naši kmetje. Bilo jih je lepo število, čez trideset, samih odličnih zastopnikov iz raznih vasi daleč na okrog po Rožni dolini. Sonce je ravno jelo zlatiti sivo zidovje zastarelega zidu. Enkrat še je pozdravilo sonce bele glave kmetskih očancev in potem zatonilo za gore.

26.

Od cerkve sv. Jakoba je zazvonilo angelsko češčenje. Ta glas je bil v tedanjih časih znamenje, da si naj vsi kristjani v goreči molitvi izprosijo od Boga pomoči proti brezvernemu Turku. Že sv. oče Kalist III. so bili l. 1455 ukazali, da naj se po vseh cerkvah opoldne in zvečer zvoni, pri čemer naj vsi verniki prosijo za blagoslov in srečo proti sovražniku vere. In to je ostalo do danes.

27.

Tudi naši može so popadali na kolena in jeli iskreno moliti, ko je zazvonil mili glas zvonov. Prosili so gledaje proti nebu, naj jih Bog reši turške nadloge in sužnosti; naj jim odvrne kugo in lakoto; če jim je pa usojena nagla smrt, tedaj jim naj podeli večno življenje na onem svetu! Tako so pobožno molili zbrani može v zidovju starega Gradišča.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30, in 18.30

Močna, občutena filmska drama

Kuga v Parizu

Kristina Söderbaum, Fritz v. Dogen

KINO SLOGA - TEL. 27-30

Prekrasen pravilčen film — najlepša zabava in umetniški užitek za staro in mlado

Pepelka

Roberto Villa, Silvana Jachino, Paolo Stoppa itd.

KINO MATICA - TEL. 22-41

Mlada ljubezen

Krasen film mladostne ljubezni in prvih rasočaranj

Vana Varmá, Loretta Vini, P. von Hulzen

KINO UNION - TEL. 22-21

Malioglasi

V malih oglasih velja pri iskanju službe vsaka beseda L. 0.30, pri ženitovanjskih oglasih je beseda po L. 1.— pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po L. 0.60. Davek se računa posebej. — Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Iščejo:

Kuharico

ki je dalj časa služila v župnišču, čista, varčna, skrbna, gospodinja, ki se razume tudi na vrtna in poljska dela, išče mesto v župnišču. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1962.

19 letno dekle

trgovska pomočnica z 2-letno trg. pomočniško dobo, poštena, marljiva in sposobna, želi primerne zaposlitve v dobri trgovini ali pisarni. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1912.

Službe

Dobe:

Služkinjo

pridno, čisto, ljubiteljico otrok, iščem za sopomoč v gospodinjstvu. — Vse oskrbo v hiši. Plača mesečno 40 RM. Ponudbe poslati na naslov: Fran Josefina Chelak, St. Martin, Koldorferstrasse 40a, Klagenfurt.

Sprejem dekle

za postrežbo k gospodu. Polzve se v upravi »Slovenca« pod št. 1957.

Prodamo

Seno

Imam naprodaj nekaj vagonov zdravega sena v balah. Vprašanja na upr. »Slov.« pod »Seno« 1955.

Cvetje, sadje

po najnižji ceni se dobi pri Balohu, Kolodvorska 18, dvorišče; tel. 39-66.

Semena

domače črne detelje, b. naske lucerne, grahore, trave, pese ter čebulčka, dobite pri trvdki Fran Pogačnik v Ljubljani — Javna skladišča.

Sobe

Iščejo:

Prazno sobo

ali enosobno stanovanje, išče mirna gospodinja za takoj ali za mesec maj. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 1968.

Posestva

Parcele v Šiški

in centru, hišo, enonadstr. v Mostah, visokoprstično v severnem delu — prodam. — Pojasnila. Zajec, Andrej, realitet. pisarna, Tavčarjeva 10, tel. 55-64.

Obet

Izpadanje las

vam takoj prepreči naj-novejša tinktura. Brivski salon »Polance, Kopitarjeva ul. 1.

Zajetje kože

nam dajte takoj v strojenje, da vam jih moli ne poškodujejo. L. ROT, krznarstvo v Ljubljani, Mestni trg 5.

Krznene plašče

in drugo kožuho vno sprejemamo v shrambo. Tudi za potrebna popravila imamo sedaj največ časa. L. ROT, krznarstvo, Ljubljana, Mestni trg 5.

Knjige

Vse vrste antikvaričnih knjig od najstarejših do najnovejših kupuje knjigarna Janez Dolžan v Ljubljani, Stritarjeva 6. Telefon 44-24.

Radio

Radione

4+1, zelo dobro ohranjen, prodam. — Krašnja, Mala Colnarska 12.

Radio

Radione 4+1, nov, vse valovne dolžine — prodam. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 1973.

Radio

znamke Körting in ročni voz — prodam. Vprašati: Gerbičeva 44.

Filatelija

Filatelisti pozor!

Nakup in prodaja znamk vseh vrst, JOL albumov in filatelističnih potrebščin je najugodnejša v knjigarni Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva ulica 6. Telefon 44-24.

Kupujte pri naših inserentih

Kupimo

Krojaške odpadke volnene in bombažne ploščice ter stivilske odrezke, kakor vse tekerilne odpadke kupuje Gerkman, Hrenova ul. 8. k

Živali

Angora samica brejro, prod. Srčnik Ana, Zaloška cesta 48.

Kurivo

TEL. 2951

DRVA

PREMOC

IV. SCHUMI

DOLENJSKA

CEJTA

Documentalevi
Izpopolnite vaše znanje

lezzazj - s čil anjem

nell'ultimo numero: La battaglia in Libia (strategia e carte geografiche inedite) — Ricoverti a prova di bomba sulle coste atlantiche per „U-BOOT“ — Sulla copertina: IL GENERALE ROMMEL

v radnji številki: Bitka v Libiji (voj-skorodstvo in še neizdani zemljevidi) — Pred bombami va na raklonišča za podmornice na atlantskih obalah — Na platnicah GENERAL ROMMEL

In vendita ovunque a L. 3/- — Prodaja se povsod in stane L. 3/-

Paul Heuzé:

2

Steklar iz Murana

zgodovinska povest.

Vse, kar je zadevalo koristi republike, je zahtevalo od moza, kakršen je bil Stampa, popolnoma preračunanega obnašanja. V tej zadevi je bila prva senatorjeva misel: kakšno korist bo imel od te iznajdbe, ali naj jo ohrani med njim in Janezom? Ali nasprotno: da obvesti tudi člane vlade o nji? Veliki svet, kolegij „pregadjeev“ ali samega doza naravnost? Pomislil je nekoliko in sklenil, da spregovori najprej z dožem o tem. Potem je pozvonil in dal slugi naročilo, naj privede obiskovalca, ki je čakal nanj.

Služabnik je izginil. Kmalu nato je vstopil Janez Bocaro.

Bil je mladenič pri petindvajsetih letih, visok, gibčen, razumnega in drobnega obraza; izredno lepoto so mu večale še čisto modre oči in bledica, obdana s košatimi črnimi lasmi. Obločen je bil v delavsko obleko steklarjev iz Murana, ki je še bolj poudarjala njegovo osebo: modra jopca in hlače, visok bel ovratnik brez žepa in obšivi iz usnja, ki so bili splošen znak njegovega rokodelstva. Koderisti lasje so objemali skrbno obriti, bledi in popolnoma mirni obraz. V rokah je držal mehak, moder klobuk. Pri vstopu se je nalahno priklonil in pokazal vso dostojnost, kakor bi bil po njegovem mestu popoln plemič.

Ludvik Stampa ga je pogledal in bil brez dvoma presenečen, da ga je zagledal praznih rok, kajti takoj je omenil:

»Dober dan, Janez! Torej mi ne prinašate ničesar?«

Tudi mladeniču se je videlo presenečenje na obrazu.

»Ničesar, seveda ničesar, monsignore!«

»Oh!«

Stampa je sploh malo govoril. Bil je mrzel človek: po njegovem mnenju bi morale imeti besede in dejanja tisoč posledic. Zato ni izrekel nobene, ki bi ne prinesla neovrne koristi. Umolknil je spet. Šele čez nekaj časa je vstal:

»Tako torej: trdite, da ste iznašli prozorno steklo?«

»Da, monsignore!«

»Ste ga že izdelali?«

»Da, monsignore!«

»Kje pa je?«

»Pri mojem gospodarju Andreju Guisetti. Vse, kar izvršim jaz, je njegova last. Monsignore tudi ve, da noben predmet ne more iz delavnice brez njegovega dovoljenja.«

»No?«

»No, moj gospodar pa ne ve o moji iznajdbi ničesar. Z vašo pomočjo sem dobil pred časom sobico s ključem, v kateri sem delal neke poskuse. Tam se mi je končno posrečilo po neštivilnih poskusih, da sem iznašel način, ki mi je dal neko testo, povsem podobno steklu iz kamna. Delal in preizkuševal sem, vedno vnovič sem izdeloval in izboljševal. Danes že popolnoma obvladam to snov. Tudi nekaj predmetov imam iz nje. Na njih se vidijo vse lastnosti tega stekla. Vse to pa je v sobici, ki mi jo je odstopil moj gospodar. Torej je vse njegovo. Tudi sem že hotel obvestiti njega samega o tej iznajdbi, preden bi Vam to razodel, da bi dobili od njega zanesljivo resnico o tej snovi in bi Vam tako prinesel tudi nekakšno zadoščenje. Prihajam pa samo s svojo moško besedo, v katero upam, ne boste dvomili.«

Senator ni odvrnil pogleda od njega. Odgovoril je:

»Prav nič ne dvomim, Janez! Pa, če bi vas prosil, da prinesete semkaj to steklo?«

Mladenič je povesil glavo, pa ni omahoval:

»Za zdaj vam moram odreči, monsignore.«

Stampa mu je položil roko na ramo:

»Dobro, Janez! Prav zadovoljen sem z vami! Lahko se povsem zanašate name... ampak,« je pristavil z nasmehom, »prav potrebno je, da vidim jaz to steklo!«

»Tudi na to sem mislil,« je rekel živahno mladenič, »Brez dvoma boste hoteli k mojemu mojstru v Murano zato sami priti. Saj ga že tako večkrat obiskujete, nikogar ne bo torej presenečilo.«

Senator je nekoliko pomislil. Potem je rekel nenadoma:

»Naj bo! Pojdimo v Murano!«

Spet je pozvonil. Isti služabnik se je prikazal.

»France, gondolo!«

Dal je Janezu znamenje. Oba sta odšla po stopnišču navzdol do marmornate ograje, kjer je izročil vratar senatorju palico in klobuk.

Gondola se je približala ograji. Poslikana je bila napol v zeleni, napol v srebrni barvi. Iste barve so nosili tudi stebri, med katerimi je plaval. Tudi veslač je imel opravo v gospodarjevih barvah. Ludvik je stopil prvi, Janez se je še obotavljal. Z očmi je iskal drug, bolj priprost čoln... Senator pa je že sedel, je namignil:

»Pojdimo! Vstopite, Janez!«

»Monsignore!...«

»Pojdimo, pojdimo! Sedite poleg mene! Kaj se bojite? Saj vidite, da bo že govornica, po kateri hrepnim, dober varuh umetnikov. Član senata,

ki sedi poleg steklarja!... Glejte resnično lepoto Benetk!... Pojdimo, vstopite, Janez!«

Gondola se je lahno pozibavala med stebri in kmalu dosegla sredino Velikega kanala, kjer se je njen prednji zeleni del zrcalil v tihi in globoki vodi.

V Murano sta vodili dve poti: prva na odprtem morju mimo skrajne točke otoka svetega Petra, druga pa skozi Veliki kanal do mostu Rialto in od tam po potoku svetih Apostolov, ki se je izlival na laguno proti severu. Stampa je izbral drugo pot. Gondola je drvela po gladini. Po četrtni uri je zapustila mesto in se usmerila proti otoku steklarjev...

Senator ni rekel nobene besede. Zdele so se mu nepotrebne zdaj, ko je šel, da bi »videl«. Sedel je nepremično z neprodanim obrazom in napol priprtimi očmi. Brez dvoma je pomisljal, kakšen izid bo prinesel ta dogodek.

Janez Bocaro bi po svojem značaju rad izrazil kakšno misel tudi v besedah, pa je bil primoran molčati... Zato je tudi on pomisljal.

Bil je vesel in se tudi čutil takega, pa ne da bi se preveč poglobil v to. Tudi ni smatral za važno zadevo, od katere ni mogel še videti vseh posledic.

Toda ponosen je bil, da je iznašel to, kar so drugi pred njim zastoj iskali in, da je mogel tako pripraviti veselje onemu, ki ga je vedno ščutil. Bil pa je tako preprost v svoji duši, da ni niti oddaleč slutil, kako bo to odkritje moglo spremeniti njegovo življenje. Nadaljeval bi s svojimi delom v domu pri »Storklije«, kjer je dovršil vajenska leta in je zdaj, dasi še mlad, prvi med izkušeni delavci. Ta iznajdba mu pomore, da postane čez par let mojster. Pozneje morda, ničesar ni mogoče reči, lahko tudi gospodar... Kdo ve?...